

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลกระทบของมาตรฐานการคุ้มครองการผลิตถั่วเหลืองของไทย โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบใน 3 กรณีคือ (1) การจำกัดจำนวนการนำเข้ากากถั่วเหลือง (2) การเก็บภาษีนำเข้ากากถั่วเหลือง และ (3) การปล่อยเสรีทั้งระบบนั้น เนื่องจากมาตรการต่าง ๆ ที่นำมาใช้การแทรกแซงระบบอุตสาหกรรมถั่วเหลืองดังกล่าว มิใช่จะส่งผลกระทบต่อเฉพาะเพียงตลาดกากถั่วเหลืองเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อตลาดอื่น ๆ ในระบบอุตสาหกรรมถั่วเหลือง ซึ่งตลาดต่าง ๆ ประกอบด้วยตลาดถั่วเหลือง ตลาดน้ำมันถั่วเหลือง ตลาดกากถั่วเหลือง ตลาดไก่เนื้อ และตลาดสุกร ในการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อระบบอุตสาหกรรมถั่วเหลืองนั้นสามารถกระทำได้ โดยการสร้างแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ของตลาดเหล่านี้และตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การเก็บภาษีการนำเข้ากากถั่วเหลือง พบว่าจะให้ผลดีต่อผู้ผลิตในตลาดเมล็ดถั่วเหลืองคือทำให้มีการผลิตเมล็ดถั่วเหลืองเพิ่มขึ้น 529.34 พันตัน เนื่องจากว่าการที่เก็บภาษีการนำเข้ากากถั่วเหลือง ทำให้ราคากากถั่วเหลืองในประเทศเพิ่มสูงขึ้น ก็จะจูงใจให้เกษตรกรหันมาทำการปลูกถั่วเหลืองเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ให้ผลดีต่อผู้ผลิตกากถั่วเหลืองทำให้มีการผลิตเพิ่มมากขึ้นเท่ากับ 295.10 พันตัน เนื่องจากว่ากากถั่วเหลืองถือเป็นรายได้ที่สำคัญของโรงงานสกัดน้ำมันถั่วเหลือง เมื่อราคาของกากถั่วเหลืองเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้โรงงานสกัดน้ำมันนำเมล็ดถั่วเหลืองมาคั้นเอากากถั่วเหลืองเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้ปริมาณกากถั่วเหลืองเพิ่มมากขึ้น แต่การเก็บภาษีนำเข้ากากถั่วเหลืองจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการผลิตไก่เนื้อในลักษณะที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นก็จะทำให้มีการผลิตไก่เนื้อลดลงโดยมีการผลิตจำนวน 293.4 พันตัน

2. การจำกัดจำนวนการนำเข้ากากถั่วเหลือง พบว่าจะให้ผลดีต่อผู้ผลิตในตลาดกากถั่วเหลืองเพราะว่าทำให้ราคาของกากถั่วเหลืองเพิ่มสูงขึ้นก็จะจูงใจให้มีการผลิตกากถั่วเหลืองเพิ่มมากขึ้นเท่ากับ 295.10 พันตัน เนื่องจากว่ากากถั่วเหลืองถือเป็น

รายได้ที่สำคัญของโรงงานสกัดน้ำมันถั่วเหลือง เมื่อราคาของกากถั่วเหลืองเพิ่มมากขึ้นก็ จะทำให้โรงงานสกัดน้ำมันถั่วเหลืองมาคั้นเอากากถั่วเหลืองเพิ่มมากขึ้นจะทำให้ กากถั่วเหลือง นอกจากนั้นการเก็บภาชนะนำเข้ากากถั่วเหลืองก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ผลิตไก่ เนื้อ เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทำให้ปริมาณการผลิตลดลง

3. การปล่อยเสรีโดยการที่ให้มีการยกเลิกระบบการจกเก็บภาชนะนำเข้าและ ระบบการจำกัดการนำเข้ากากถั่วเหลืองพบว่า จะให้ผลเสียกับผู้บริโภคในตลาดเมล็ดถั่ว เหลืองคือ มีการบริโภคถั่วเหลืองลดลง 549.67 พันตัน ในขณะที่ช่วงที่ทำให้ผลเสียต่อ ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคในตลาดน้ำมันถั่วเหลือง เนื่องจากว่าเมล็ดถั่วเหลืองที่ใช้ในการ ผลิตน้ำมันลดลง ทำให้ปริมาณน้ำมันถั่วเหลืองลดลงคือทำให้มีการผลิตจำนวน 59.90 พันตัน นอกจากนั้นการปล่อยเสรีจะให้ผลดีต่อผู้ผลิตในตลาดไก่เนื้อ คือ ทำให้มีการนำเข้ากากถั่ว เหลืองจากต่างประเทศเข้ามาซึ่งมีราคาต่ำกว่ากากถั่วเหลืองในประเทศก็จะทำให้ต้นทุน การผลิตของผู้เลี้ยงไก่เนื้อลดลงเนื่องจากถั่วเหลืองเป็นต้นทุนที่สำคัญในการผลิตจึงทำ ให้มีการผลิตไก่เนื้อเพิ่มขึ้นเท่ากับ 295.00 พันตัน

อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบค่าความยืดหยุ่นของราคากากถั่วเหลืองที่มีต่อ ตลาดต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมถั่วเหลืองพบว่า การเปลี่ยนแปลงราคากากถั่วเหลืองมีผลต่อ การเปลี่ยนแปลงการผลิตเมล็ดถั่วเหลือง น้ำมันถั่วเหลือง และกากถั่วเหลือง มากที่สุดคือ 3.01, 5.87 และ 4.01 ตามลำดับ

นอกจากนั้นเมื่อเปรียบเทียบระหว่างมาตรการจำกัดการนำเข้าและการเก็บ ภาชนะนำเข้ากากถั่วเหลืองที่มีต่อสวัสดิการของสังคมโดยรวมเมื่อพิจารณาจาก ต้นทุน ของสวัสดิการรวมที่เสียไปจากการคุ้มครองการผลิต (Total Welfare cost of Protection) พบว่าระบบจำกัดการนำเข้าก่อให้เกิดผลเสียน้อยกว่าระบบการจกเก็บภาชนะ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การใช้ระบบการจำกัดการนำเข้าจะดีกว่าระบบการจกเก็บภาชนะการนำเข้า

แต่อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ผลกระทบของการคุ้มครองการผลิตที่มีต่อระบบ อุตสาหกรรมถั่วเหลือง โดยพิจารณาจากต้นทุนของสวัสดิการรวมที่เสียไปจากการคุ้มครอง การผลิตนั้นข้อดี ข้อเสียดังต่อไปนี้

ข้อดี คือ รูปแบบของการคำนวณค่าการเปลี่ยนแปลงในสวัสดิการจะมีรูปแบบที่ง่ายแก่การคำนวณ โดยที่ค่าของตัวแปรในสูตร DWL จะได้มาจากการ Simulate ค่าตัวแปรในแบบจำลองทางเศรษฐมิติ (Econometric Model) ในขณะที่เดียวกันก็จะเป็นที่จะต้องทราบรูปแบบความสัมพันธ์ (functional form) ของทั้งสมการอุปสงค์และอุปทาน ซึ่งไม่สามารถกระทำได้กับการพิจารณาจากส่วนเกินของผู้บริโภค (Consumer's surplus) และส่วนของผู้ผลิต (Producer's surplus) โดยตรง

ข้อเสีย คือ ผลการศึกษาในครั้งนี้จะแตกต่างจากการศึกษาในอดีตที่มีการศึกษาได้ว่ามาตรการหรือนโยบายการเก็บภาษีนำเข้าจากต่างประเทศจะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อสวัสดิการสังคมน้อยกว่า การจำกัดการนำเข้า ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าในการคำนวณค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทานต่อราคาของจากต่างประเทศจะใช้ราคาของจากต่างประเทศมาใช้ในการคำนวณ ซึ่งอาจจะไม่สะท้อนถึงสภาพการผลิตที่แท้จริง เพราะว่าจากต่างประเทศมาใช้ในการคำนวณ ซึ่งอาจจะไม่สะท้อนถึงสภาพการผลิตที่แท้จริง เพราะว่าจากต่างประเทศมีการนำเข้าจากต่างประเทศในสัดส่วนที่สูง และราคาของจากต่างประเทศจากต่างประเทศที่มีราคาต่ำกว่าภายในประเทศ ดังนั้นค่าความยืดหยุ่นที่จะนำมาคำนวณควรที่จะเป็นความยืดหยุ่นต่อราคาของจากต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาในอนาคต

เนื่องจากว่าในการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ยังไม่ได้ลองทำการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีนำเข้า จึงอาจจะเป็นไปได้ว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้การใช้ระบบการจำกัดการนำเข้าให้ผลที่ดีกว่าใช้ภาษีจำกัดการนำเข้า ดังนั้น การหาระดับอัตราภาษีที่เหมาะสม (Optimal Tax rate) จึงเป็นการศึกษาที่สามารถทำได้ในอนาคต หรือในแบบจำลองที่ใช้วิเคราะห์ผลกระทบอาจจะใส่ Dummy Variable ให้แตกต่างกันไปตามแต่ละมาตรการที่ใช้คุ้มครองการผลิต

อย่างไรก็ตามแบบจำลองที่ใช้วิเคราะห์ผลกระทบของมาตรการคุ้มครองการผลิต
ถั่วเหลืองนี้จะมีข้อบกพร่องบางประการในส่วนของ การ clearing สมการในระบบ
อุตสาหกรรมถั่วเหลือง ดังนั้นวิธีการแก้ไขก็อาจทำได้โดยการ estimate model
ใหม่โดยให้ Demand ของภาคถั่วเหลือง clear กับ Supply ของภาคถั่วเหลือง เพื่อ
จะได้ราคาตลาดภาพแล้วค่อยไปกำหนด Demand และ Supply ของตลาดต่าง ๆ ต่อ
โดยคำนวณทั้งระบบพร้อม ๆ กันไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย